

Høringsinnspill fra WWF om utlysningsområder for havvind i Sørilige Nordsjø II og Utsira Nord

WWF Verdens Naturfond, takker for muligheten til å gi høringsinnspill om inndelingen av områdene Sørilige Nordsjø II og Utsira Nord, som er åpnet for utbygging av havvind, i mindre utlysningsområder.

Tiltak i særlig verdifulle og sårbare områder (SVOer)

Begge havområdene overlapper i stor grad med særlig sårbare og verdifulle områder, (SVOer), som har store naturverdier. Under følger informasjon om hva som særlig bør vektlegges utfra den kunnskapen vi har om områdene i dag. WWF ønsker imidlertid å understreke at alle områder som er definert som SVOer i de norske forvaltningsplanene må utredes med tanke på marint vern etter naturmangfoldloven (NML) før det eventuelt vurderes å iverksette nye aktiviteter i dem.

Det er avgjørende med en helhetlig tilnærming for ivaretagelse av natur i SVOene, og der de miljøfaglige anbefalingene tilsier det må naturverdiene i områdene sikres ved å opprette marine verneområder. Menneskelige aktiviteter – som for eksempel havvind – i SVOer kan ikke gjennomføres på en slik måte at de kan risikere hverken naturverdier eller økosystemfunksjoner for områdene.

Marine arealplaner som en del av de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder

Videre ønsker WWF å påpeke at fremtidige områder for utbygging av havvind bør defineres gjennom marine arealplaner som må utvikles som en del av oppdateringen av de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder i 2024. Kun slik kan vi sikre en helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming basert på et solid kunnskapsgrunnlag, og dermed ivareta både marin natur og andre næringer.

Overvåkningsprogram

WWF støtter uttalelse fra Havforskningsinstituttet (HI) når det gjelder behovet for overvåkningsprogram «som inkluderer undersøkelser både i forkant av utbygging, under utbyggingsfasen og under drift, både av bunntilknyttede og pelagiske arter for å undersøke havvidanleggenes effekter på et bredt spekter av marine organismer»¹. Et slikt program må inkludere støykartlegginger og hvordan støy fra havvind påvirker dyreliv og leveområder i vannvolumet og på sjøbunnen. Ny forskning er nødvendig for å se på hvordan støy påvirker bunndyr.

Naturlig karbonlagring og klimaregnskap

WWF mener det må påkrevs et klimaregnskap for alle havvindprosjekter i norske farvann. Dette må inkludere kunnskap om hvordan både legging av kabler og fjerning av disse etter endt levetid, samt drift av havvindprosjekter, vil kunne påvirke havforsuring gjennom oppvirvling av lagret karbon i sedimentene. I tilfelle reduksjonen av karbonutslipp som vindkraften fører til er liten i forhold til tapet av karbonlager og karbonlagring, bør konsesjon avslås.

Sørilige Nordsjø II

Området Sørilige Nordsjø II berører et viktig tobisområde som i forvaltningsplanen for Nordsjøen og Skagerrak er definert som et SVO. Tobis er en nøkkelart i økosystemene og en avgjørende matkilde for en rekke fiskearter, sjøfuglbestander og marine pattedyr. WWF er glad for at en eventuell utbygging av Sørilige Nordsjøen II skal legges utenom de viktige tobis-feltene i området. En buffersone må også etableres for å forhindre forringing av tobisområdene som følge av utbygging. Det må undersøkes med HI hvor store buffersoner tobisfeltene vil trenge når det gjelder å sikre at en eventuell utbygging ikke vil risikere å forringe tobisfeltene.

WWF mener også gyteområder for torsk i området må få en strengere beskyttelse og at havvindprosjekter ikke kan igangsettes i konsentrerte gyteområder for torsk. Torsk er en art som særlig bruker lyd ved kommunikasjon, noe som

gjør arten spesielt sårbar for støy fra havvind. Det er også behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag om trekkende fugl og sjøfugl i området, uten dette er det ikke mulig å vurdere virkningene av en slik utbygging på sjøfugl.

Utsira Nord

Utsira Nord overlapper med SVO-området Karmøyfeltet og har store naturverdier. Spesielt viktig er det å trekke frem gyteområdene til norsk vårgytende sild og de rike forekomstene av reke som begge er viktige i økosystemssammenheng. WWF mener det er avgjørende at disse områdene ikke risikeres ved en eventuell utbygging av havvind i området. Det kan med andre ord ikke legges opp til at forankringer kan komme i konflikt med de enorme mengdene sildeegg som legges på havbunnen i dette området hvert år. I tillegg må omfanget av støy ved både anleggsfase og driftsfase kartlegges og overvåkes. Det er også behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag om trekkende fugl og sjøfugl i området, da det ikke er mulig å vurdere virkningen av en slike utbygginger uten et godt nok beslutningsgrunnlag. For Utsira Nord kan heller ikke prosjekter som kan påvirke sjøtrykningen negativt gis, og vurderinger fra Kystverket om dette må vektlegges.

Generelt om utbygging av havvind i Norge

- konsesjonssystemet må innrettes slik at det stiller krav til, og premierer, utbyggere som ikke bare kan levere på «best-practice», men også utvikle nye og innovative bærekrafts- og naturløsninger. Slike kriterier må inn som en del av prekvalifiseringen, som kvalitative tildelingskriterier, og for å vinne de planlagte auksjonsprosessene for havvindkonsesjoner.
- Verken naturmangfoldloven eller direktiv 2014/52/EU, (kalt EIA-direktivet), om vurdering av visse prosjekters miljøvirkning, gjelder lenger enn 12 nautiske mil fra Norges kyst, der havvind vil bli bygget. En utvidelse av begge disse lovene til full norsk økonomisk sone er nødvendig for å beskytte norsk maritim natur, og likestille konkurransevilkårene, og en god sameksistens, for forskjellige næringer til havs.
- Regjeringen vil “legge til rette for en storstilt satsing på havvind”¹. For å ivareta norsk maritim natur i den havvindutbyggingen kreves også en storstilt investering i forskning og naturforvaltning, og mer ressurser til kartlegging og konsekvensutredninger.
- Det er et generelt problem i utbyggingen av fornybar energi at miljømyndighetene ikke får nok ressurser til å delta grundig i kartleggings- og konsekvensutredningsprosesser, og mandat til å avvise eller endre områder eller prosjekt som bryter med naturmangfoldloven. Dette bør staten ta grep for å forandre. Miljømyndighetene må for eksempel påse at vindkraftanlegg som vil føre til oppstyking av viktige leveområder eller trekkområder for ansvarsarter, truede og prioriterte arter ikke tildeles konsesjon.
- Langsiktig bør Norge utvikle et system der staten utfører en første prosjektspesifikk konsekvensutredning, etter parametere tilsvarende et standardprosjekt, slik staten gjør i Danmark. Det vil gi et bedre og mer konsekvent datagrunnlag, og redusere utbyggingsrisiko for aktørene. Ikke minst sparer det tid i en havvindutbygging som haster, men der vi trenger gode miljødata over tid, siden miljøundersøkelsene kan gjennomføres allerede før rettigheter til området er tildelt. Kostnadene dette innebærer for myndighetene kan i ettertid belastes aktørene på tildelte konsesjoner.
- Les mer om alt dette på [Havvind på naturens premisser - WWF](#).